

strækkelig Mængde af Tørv, kan man daarligt anbefale Statsbanerne at købe Tørv, men i saa Tilfælde er det Ministeriets Fejl, at det ikke har sørget for, at der er blevet produceret den fornødne Mængde Tørv, saa at vi kunde anskaffe Tørv ogsaa til Statsbanerne og Marinen, hvis det er nødvendigt. Jeg henstiller derfor til den højtærede Minister, om det ikke var betimeligt, at vi fik foretaget en Opgørelse af, hvor meget indenlandsk Brændsel der i Virkeligheden findes, for at sikre os, at vi har det fornødne til Vinter, hvis vi ikke kan faa Kul, og om ikke Statsbanerne kunde anvende Tørv i Stedet for de dyre Kul, som ogsaa er vanskelige at fremskaffe. Jeg tror, at ogsaa Marinen med Fordel kunde gøre det. Det vilde aabne en Mulighed for at skaffe yderligere Arbejde og hjælpe paa Valutaen, som jo i høj Grad ødelægges ved Indførselen af Kul.

N. C. Jensen: Jeg tror, at det, der interesserer allermost i denne Forhandling, er de Oplysninger, som den højtærede Indenrigsminister har fremsat om, at der bliver gjort alt, hvad der kan gøres for, at Transportmidlerne til Tørvtransporten kan skaffes til Veje. Jeg tror, det er det, der betyder mest. Det er fuldstændig rigtigt, naar det ærede Medlem Hr. Westergaard og andre har hævdet, at Tørvproduktionen er sat meget højt op, men for indeværende Aar mener jeg, at det er Transportmidler, der har manglet saa overordentlig haardt. Jeg vil haabe, at der ikke alene maa blive skaffet saa mange Jernbanevogne som muligt til Transport af Tørv, men at det ogsaa maa blive gjort saa hurtigt som muligt, thi det er jo sikkert i denne Tid, de vilde gøre stor Nytte.

Det ærede Medlem Hr. Hauge rettede, forrige Gang han havde Ordet, en Henvendelse til Indenrigsministeriet om noget, som han ved tidligere Lejligheder her i Rigsdagen har syslet med, nemlig Brunkullene. Han henstillede til Ministeren at omfatte denne Sag med den allerstørste Interesse. Jeg vil advare imod, at man følger Hr. Hauge paa denne Vej. Forrige Gang han havde Spørgsmaalet om Brunkullene fremme, lykkedes det ham at faa gennemført sin Plan i saa Henseende. Han begyndte den Gang med, at der var sat en privat Virksomhed i Gang, og han sagde, at de Brunkul, der produceredes paa den Maade, kunde have overordentlig stor Værdi, men for det første var de meget dyre, og dernæst var det daarlige Kul. Saa gik Arbejdet sin Gang i den Retning, indtil

der i Virkeligheden ved Hr. Hauges store Virksomhed blev etableret en Slags Statsdrift paa dette Omraade. Hvad blev nu Følgen? Følgen blev, at der produceredes en Del Kul, og Staten kunde, i Modsætning til de private, faa Vogne til Transporten i ret stor Udstrækning, hvad der ogsaa i de Aar kom til at gaa ud over Transporten af Tørv. Men der blev ogsaa fastsat en Maksimalpris, og en Maksimalpris for de private, og den var omkring ved 19—20 Kr. ab Station. Hvad gjorde nu Staten? Den satte ikke en Maksimalpris for sig, men den tog 30—32 Kr. pr. Ton ab Station. Men til Trods for den lave Maksimalpris, den havde sat for de private, kunde den alligevel ikke holde Foretagendet gaende, men det er gaaet i Spaaner alt sammen. Den samlede en Reserve af, jeg ved ikke hvor mange Tons, men det var overordentlig mange, som var samlede i en stor Bunke. Denne Bunke har nu brændt paa tredje Aar og skal nok nu snart være udbrændt. Men sikkert er det, at nu er denne Fremstilling af det indenlandske Brændsel „Brunkul“ ved at komme i god Gænge igen, og jeg vil overordentlig meget advare imod, at Staten paa ny blander sig deri, thi nu tjener Staten dog noget, idet den faar en Afgift deraf, før havde den kun store Tab. Det maa vistnok ogsaa have været meget daarlige Varer, Staten har leveret, for til sidst vilde ingen købe dem (Afbrydelse: Det er ikke rigtigt!). Jo, det er rigtigt. Hvorfor har Staten ellers ikke solgt den store Bunke, der nu har brændt i 3 Aar? Jeg har aldrig set noget, der har været mere betegnende for, hvad Statsdrift er, end dette. Det viser netop fuldt ud, at det er den rene Ynk, selv om det er Hr. Hauge og Systemet Rode, der virker. Der kommer alligevel kun den rene Ynk ud af det. Jeg vilde gerne, naar Hr. Hauge nu igen appellerer til Brunkullene, advare imod, at man lader sig føre til at følge ham paa den Vej. Jeg tror, det er en god Skure, man nu er inde paa, efter at det er blevet et privat Foretagende, og at der nu vil kunne produceres mange Kul, forsaavidt man kan faa Vogne nok, men det er det, det drejer sig om. Det kunde Staten faa den Gang, men desuagtet blev Resultatet meget daarligt.

Anden Næstformand (Parkov): Folketingsmand Hauge har Ordet for en kort Bemærkning.

Hauge: Det er altid kedeligt at skulle diskutere med et æret Medlem, som ikke er